

KÖSZEGFALVI FERENC

Három haiku

Ma a tél fehér,
Virágra olvad holnap,
S hajad lesz a hó.

*

Telt kalász lehull.
Érést aratás követ,
Tarlót új vetés.

*

Lebben a lepke,
Virágra csókol,
Szárnya viszi az időt.

Kenéz Ernő (1922-1998) gyermek-kora óta szívesen énekelt. A Bethlenben érettségizett (1942), majd gyógyszerésznek tanult Szegeden. A szakmájában tette dolgát, amikor megnyílt (1947) a szegedi Konzervatórium. Luigi Renzi vendégtanár csak három növendéket vállalt: az egyik Kenéz Ernő volt. Paulusz Elemér színházi karmester fölfigyelt rá, és az 1950. március 15-i bemutatón már énekelt Strauss *A bécsi diákok* című operettjében. Villámkarrierje főbb állomásai: Pinkerton, Cavaradossi, Barinkay, Alfréd (*Traviata*), mantuai herceg. 1952-ben próbát énekelt az Operában, három ária után már föl is vették. Sorjáztak a szerepek: Pinkerton, Faust, Cavaradossi, Cassio (*Otello*), Don José. Világjáró tenor lehetett volna, de nem hagyták az Operaház hatalmasai. Amikor létszámcsökkentésre került sor (1963), vele kezdtek, pedig tisztán fénylő, hajlékony tenorjának nehéz lett volna párját lelteni. A kőbányai gyógyszerész lett a mentsvár. Itt ismerkedett meg a Bécsből jött Etelkával, akivel éttermet nyitottak az osztrák fővárosban. Közkedvelt hely volt, hiszen estente Kenéz Ernő, a Herr Künstler és Etelka lépett a házi pódiumra...

2000. március 17-én Kenéz-émlék-est volt Szegeden, két operaénekes-sel. Moldován Stefánia szerint Kenéz nem csak nemzetközi rangú Cavaradossi, hanem szerénységében is mindig sugárzó egyéniség volt. Gyimesi Kálmán pedig a „halálbiztos” magas C-ről beszélt, a feledhetetlen Faust és Don José alakításokról...

Amikor úgy érezte, hogy közelít az Idő, egyetlen óhaja volt: haza az áldott

vásárhelyi földre, hogy vérei közt aludhassa a végeérhetetlen álmot. Álmában ajkára kíváncskozott a vénséges vásárhelyi nóta:

Ha möghalok, a Kincösbe vigyetök,
Babám ablakánál majd lő tögyetök,
Nyissátok föl a koporsóm födelit,
Hadd hullajtsa rám a rózsám könnyeit...

Két hét adatott neki a Szeremlei utca csöndjében, aztán kiköltözött a Kincsesbe. Domborműves emléktábla (1998), Szabó Éva életrajzi könyve (1999), és a melengető szeretet őrzi rokonszenves alakját.

Apró Ferenc

„Volt egy szanalás, tizenötünket szanaláltak. Abba én is belekerültem. Egy rendelet volt, amit sem művésziileg, sem emberileg nem kellett megokolni, csak egy rendelatszámra kellett hivatkozni. Ez kéremszépén hatvanháromban volt. A felmondás márciusban történt, én az összes főszerepemet végigénekeltem, szezonzárásig. Akiket akkor kirúgtak, azokból sokat vissza is vettek, de én aztán már nem mentem tájékára sem az Operának.»

Nem tudom, mikor jött ki utoljára az Operaház művészbejáróján. Szép nyári éjszaka volt-e, vagy éppen esett az eső... Egyedül?... Kollégákkal?... És úgy tett, mintha mi se történ volna, ez a szezonzárás is olyan, mint a többi... Valamilyik szerepére gondol, vagy a mártélyi Tiszaparra?... Tőle sem kapnék igaz választ.

«Hogy pocsek érzés volt-e? Nem volt pocsek érzés! Én azt mondtam: a sors ezt szabta rám. Ahogy engem föl vitt, úgy le is tett. Elég-tétel volt nekem, hogy a hangszálammal, a torkommal az ég adta világon semmi bajom nem volt, és hogy a szanalásomnak semmi emberi vagy művészi oka nem volt, csak az, hogy embereket kellett momentán kitenni az Operából, s nekem azt mondták: - Nézd, neked van másik szakmád, te megélsz abból is.... Ha akkor egy nagyon kicsit is meghajtottam volna a fejem, talán még ma is operaházi tag volnék. Már szép nyugdíjjal sétálnék az Andrássy utcán, kényelmesebben élnék, mint így. De én Vásárhelyről jöttem ide fel a budapesti Operaházhoz, és nem tudom, hogy mit mondjak... a tenoristáknak elég rövid a nyakuk... és vas-tag!»

(Részlet. Szabó Éva: *Vásárhelytől - Vásárhelyig. Emlékképek Kenéz Ernő operaénekes életéből. Hmvhely, 1999. 64-65 p. fotó: 6 t.)*

► folytattam itt ásátást. Összesen 555 sírt tártunk fel, ebből 21 szarmata kori (Kr. u. 3. sz.) és 534 avar kori (Kr. u. 7-9. sz.) sírt tártunk fel. Fel-tártunk még külön csoportokban lévő gödröket állattemetkezéssel, 3 tüzteret és egy üres halott-búcsúztató teret.

Találtunk halmos szarmata sírokat is, amelyek az avarok is tiszteletben tartottak. Minden 10. sír fülkesír volt. A félig ülő, álló helyzetben megtalált csontvázak, a sírgödör aljából induló ferde lejtésű fülkében helyezkedtek el. Megbizonyosodtunk arról is, hogy már létezett avar kori kereszténység. Ezt bizonyítja a koporsóra helyezett vaskereszt és a nyakban hordott aranyozott ezüstlemez kereszt, valamint a hal-ábrázolás és a férfi övdísz.

Az ásatásaidon sok diák vett részt. Említénel néhányat!

Mindegyiküket teljes lehetetlenség felsorolni, ezért csak négy vásárhelyi születésűt emelek ki: Nagy Margit, V. Szabó Gábor, Székely György (régészek lettek), Gyáni Gábor (történész, egyetemi tanár lett).

Köszönöm a beszélgetést.